

La Roca

Gaià

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Sector sud-oest del terme de Gaià
Emplaçament Carretera BV-4402 fins Galera i aquí camí del Serrat de l'Àliga (direcció nord-est) uns 1.100 m
Alçada: 396

Coordenades:

Latitud: 41.91937
Longitud: 1.89701
UTM Est (X): 408537
UTM Nord (Y): 4641412

Classificació

Número de fitxa 08090-68
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani Popular
Segle XIII-XIX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Estructuralment es conserva més o menys íntegre. Interior i coberts en estat precari i en semi-ruïna
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08089A003000350000YE
Fitxes associades:
[Pou de la Roca](#)
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dl., 11/06/2018 - 02:00

Descripció

Masia de dimensions reduïdes, d'origen medieval, que es troba emplaçada a l'extrem d'un petit altiplà sobre el torrent que adopta el mateix nom que la masia. Consta d'un cos residencial (de planta rectangular, amb planta baixa més un pis) i diversos coberts antics adossats al nord, així com un cobert modern i més gran a l'est, que ha servit com a quadra de cavalls. Originàriament la casa era més petita i de planta quadrada i, probablement al segle XVIII o XIX, fou ampliada cap al sud. El nucli originari, però, ha conservat molt íntegrament les característiques d'un mas arcaic, que sembla aixecat o remodelat d'una manera força unitària tal vegada al segle XVII o potser amb anterioritat i que pràcticament no ha tingut modificacions modernes. L'edificació segueix una tipologia molt semblant a la masia propera d'Obradors, amb un aspecte també molt homogeni i regular. Un element que destaca són els murs de bona qualitat i bastits amb carreus de tamany petit, molt regulars i ben disposats en filades. Igual com succeeix en el cas d'Obradors, podria ser que aquests carreus procedissin de l'obra romànica de l'església propera de Sant Pere de Monistrol. La façana principal, encarada al sud-est, és molt austera i només compta amb un portal adovellat amb arc escarser i una finestra al seu damunt, emmarcada amb llinda i brancals de pedra. La façana queda parcialment coberta per un petit cobert adossat. La resta de murs d'aquest nucli originari quadrat pràcticament no són visibles per la presència dels coberts, però el parament manté unes característiques homogènies, amb petits carreus ben escairats i en filades. L'interior de la casa manté les característiques tradicionals, per bé que en un estat precari. A la planta baixa hi trobem els estables i el sostre és l'originari, amb bigues de fusta i llates, tot i que en mal estat. Al primer pis hi ha una llar de foc, una pica i un forn de pa. El forn és d'una tipologia idèntica al d'Obradors.

Història

Segons dades recopilades per Josep M. Badia, aquest mas ja existia al segle XIII. Concretament, s'esmenta en un pergamí de 1299 de l'Arxiu del Prat de Cornet, ja amb el mateix nom de "Rocha". Llavors l'hereu era un tal Pere, i el mas formava part de la parròquia de Sant Pere de Monistrol. En un capbreu del castell de Gaià de 1692-93 consta com una possessió de Vilagaià, juntament amb els masos Rierola, la Sala i Badia. Cal destacar que el propietari del mas Vilagaià, Jaume Vilomara, n'era el senyor directe; és a dir que no tenia cap altre senyor per damunt seu i cobrava tots els censos.

La Roca va continuar com una possessió de Vilagaià i, quan a finals del segle XVIII, el baró de Vilagaià va impulsar un gran nombre d'establiments agrícoles en diferents indrets de les seves propietats, el nucli més gran, que és el de Galera, es va formar en terres del mas de la Roca. Aquest raval pagès de rabassaires estava perfectament constituït a la primera meitat del segle XIX i actualment és el nucli urbà més gran del terme de Gaià. En el Registre de la Riquesa de 1883 la Roca continuava formant part de Vilagaià. Aquí s'especifica que les terres de la Roca arribaven a un total de 107,92 ha. D'aquestes, 62,42 ha eren conreades per parcers; concretament, 9 parcers, que devien residir al nucli de Galera. A la dècada de 1970 la Roca encara era habitada per masovers. El darrer en utilitzar la casa va ser el pastor anomenat Carlitos, que hi tancava el ramat de les cabres.

Bibliografia

Anònim (1999). Festa Major de Galera, programa.

BADIA, Josep M (2016). "Història", "Arquitectura", Gaià, t'estimo. Reviu Gaià, Grup de Recerca, Gaià, p. 59, 66, 84, 194, 198.

IGLESIAS PERA, Lluís (2006). Pla Especial Urbanístic pel qual es cataloguen les masies i cases rurals del

municipi de Gaià. Ajuntament de Gaià (document no aprovat oficialment), núm. 31.

